Број 177. У Новом Саду, у четвртак 11. августа 1905. Година XL.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, празницима и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне а за стране земље годишње 6 круна.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издаје „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,
Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Да ли одлази бан Пејачевић.*)

Већ преко недеље дана говори се и пише се, да бан Пејачевић одступа. Вели се, да је сам захвалио и то зато, што не може трпити да му иза леђа, из Беча, гроф Куен диктира. Ма да је та вест са две три стране оповргнута, опет се она упорно одржава. Истина је то, да Хедервари против Пејачевића рови, али не из каквих начела него из личних побуда. И бан Пејачевић је послушан мађарски чиновник, као што је и Хедервари био, али бан Пејачевић хоће да се додвори Бечу. Но Куенова слава неда му спавати. Пејачевић није тако фини ни лукав, нити је таки правник ни политичар као Хедервари, па се сувише упустио и на бечки лепак ухватио, јер га је Хедервари жедна преко воде превео. Сада се Пејачевић мало тргао, али касно, јер се Пешти већ замерио, па сад сву кривицу за своју погрешку баца на Куена, да се пред Мађарима оправда.

Многима је у Загребу познато да је Куен као бан великом жупану Пејачевићу показао своју тешку, гвоздену руку, али зато је Пејачевић Куену у Пешти ћилим ткао а за себе радио и израдио. Кад је Хедервари постао министром председником, позвао је он у Пешту грофа Стјепана Ердедија, властелина јасканског и председника клуба народне странке дра Томашића и дра Шумановића, те је овога одредио за подбана, Томашића за хрватско-славонског министра а Ердедија за бана. Томашић је једва дочекао а Шумановић се једва примио. Али са Ердедијом није могао продрети. Ту му Мађари рекоше, ћути. Ми тога нећемо и нећемо никојег твога кандидата, јер ми имамо свога. Наш је кандидат Пејачевић. Хедервари је стискао зубе, али је морао предложити Пејачевића за бана. Онда је Пајачевић Куена победио а од оно доба подрива Куен наше Тому. И заиста бан Пејачевић је као мађарски кандидат учинио више политичких погрешака као политички букварац. Основао се хрватски клуб на заједничком сабору. Па добро, али се не држи парламентарно, већ је то Куенов клуб, куеновштина, изданак бечке камариле. Тај клуб с Томашићем на челу држи с Бечом и изгледа као нека бечка претња мађарској коалицији. Чак је Томашић Пејачевића тако преварио, да је допустио да члан клуба, Ковачевић уђе у неуставно министарство Фејерваријево. Тиме је Пејачевић наишао потпуно на бечки лепак. Тим га је Хедервари изиграо, извукао му асуру испод ногу, јер се тим замерио у Пешти те му је прилично одзвонило. И он ће зацело отићи.

Он се у овом хаосу није моогао наћи. Одгурно свог саветника Шумановића а послушао мефистофела Томашићка. Caecus caecum duxit, слепац води слепца.

Да је хрватски клуб одмах приступио коалиционој већини под јединим уветом да се чиста нагода успостави, дд сад би криза била већ свршена а наша четрдесеторица могла би се ма каквимм успехом подичити. А овако они кризу развлаче, али ће се она и без њих свршити. Либерална странка ће делимично приступити коалицији а наши ће остати и као четрдесет нула без јединице. Па шта онда

Пејачевић ће пасти и неће се се више у политику мешати. Још пре три недеље кад нико о том ни сањао није, рекао је у Загребу један виши чиновник, дда ће бан Пејачевић ради неспособности најдуже за годину дана пасти, и ето не прође ни четрнаест дана а он поднео ооставку. Од како је постао баном био је вишше у Пешти и на путовању, него на банским дворима. Сваки час је ишао у Пештту, чак и онда, кад је сабор на окупу у у Загребу расправљао. Тобоже радио је ненепрестано, неуморно за финанциалну нагодуду, али зна се да он није ништа више од Егерсдорфера и Шумановића урадио.

Његову слабост види чак и и народна странка, те га оставља, те се е збила у хрватски клуб око Томашића као безгласне овце око чобана Максима. Није ли цела народна странка на уста дрвеног философа Ђурђевића изјавила, да су они сви нејака сирочад, ал сирочад нађе опет у истом оцу тутора. Хедервари је био вођа народне странке а Пејачевић није, него Томашић. Хедервари је био говорник а Пејачевић није Хедервари је као вођа своју странку бранио у свачем од нападаја опозиције а Пејачевић то не уме. Он је за свога бановања један једини говор у сабору држао. У једној седници молио је, пошто жели дуг говор држати, да се седница за сутра одгоди. Сви су напето очекивали тај знаменити говор, а кад тамо, он изрекао говор од сто тридесет и осам реди и његов говор беше, као што сам рече, једна обична проста честитка народној странци на великој тековини ради утаначења финанциалне нагоде. Дакле обична честитка, као кад коме честита имендан а то је могао и брзојавно из Пеште учинити.

А „Народне Новине“ и болесни уредник Јанко Иблер донеше, како је то виспрен и важан говор, те би га требало по свима селима Хрватске и Славоније, на свима стражарницама излепити као у Француској Гамбетине говоре. Кад не ваља слика, нека је бар оквир китњаст. Госп. Јанко је у том вештак. Тако је за новог подбана, Чаврака, поред силних похвала написао, кад би се и плебисцитом решавало ко ће бити подбан, да би се и плебисцит изјавио за Чаврака Шта на ово веле велики жупани, шта политичари и професори? Питамо Иблера зашто би се плебисцит изјавио за Чаврака? Какав је он велеум? Шта је написао и издао? Шта открио и доказао? Где се тако ђетићки понесе? Где заложи своју русу главу и где стече толику славу? Знамо да је био обичан ђак на загребачкој правној академији, после обичан ладањски чиновник, после у Сарајеву у школи на мусали. Као котарски предстојник у земунском котару растровао је својим системом тамошњи српски народ од којега отрова једва се сад опоравља с помоћу српских земљорадничких задруга и других моралних установа. Као велики жупан вировитички упозорио је владу лане да ће ради велике суше бити несташице крме, те неби требало кукурузовину на пољу оставити и да се не би смела допустити паша по кукурузовини док се не посече. Ето то су сва његова дела. Да још једно, упозорио је да је дивљи кестен добра рана за крмке. Ово му је какав лугар а оно какав пољар рекао. Па за та његова дела зар би Срби на њега за подбана гласали!?

*) Из чиновничког пера.

ПОДЛИСТАК.

ВЕРА, НАДА И ЉУБАВ.

Тмасти облаци покривају небо, сунчани зраци на заходу не могу да их пробију. Ваздух је тежак; ветрић не лелуја, пожутело лишће у позну јесен што млитаво виси о гранама по дрвећу, — слика природе на умору.

Невена седи у мрачној соби замишљена озбиљним мислима; руке јој на крилу. Лице јој упало и бледо, види се да су је патње научиле у животу. Тамним и болећивим очима гледа кроз прозор у једнолик сумрак. И њезин живот је тако мрачан, као пространа васиона...

Бол јој стеже срце. Пред очима јој оживљавају лица, која но може да заборави, лица њезину срцу тако блиска, а за навек их је изгубила.

Једном се и пред њом отворила врата среће, не баш тако одавно, али пре но што је стигла тамо по неравну путу, затворила се пред њом — за навек...

Волела је чистим срцем и мислила је да и он њу воли; али је младић варљиво оставио, и ако се верношћу заклео, да усреећи другу девојку.

Ова обмана тако јој је душу ранила, да у мало није полудела.. Изгубила је веру у људе, омрзла је свет.

Још је живила само да не растужи стару матер своју, удовицу.

За мало изгубила је и матер. (Сада нема никога. Сада јој живот пуст, без радости нема више никакве сврхе..

Из сумрака се изви нека црна прилика, пође Невени говорећи јој дубоким, туђим гласом:

— Ако хоћеш да се ослободиш мука, пођи замном, одвешћу те онамо, где ће ти муке за навек престати.

— Ко си ти и откуд знаш за моје муке? — хтела је питати, али јој се грло стегло.

— Хајде, не касни — пожуривала је црна прилика — да се што пре ослободиш својих мука.

Невена пође за њом. Беше сасвим мрак. Немо су ишли. После дугог лутањна најпосле црна прилика стаде.

— Ту смо! — рече и пусти девојчину руку.

— Само још један корак па неема мука.

Тада сјајан зрак одједном осветли место где је девојка стајала, пренеражена спазила је где бездан зија пред њом... Била је самма; воће нестаде.

— Стој! — чула се заповест из висина. Погледала је горе, видела је где с неба силази прилика лака као пена, обучена у снежну белину, крила јој се сјају већма од драгог камења, у очима јој небесна светлост а око главе светитељски круг. Ухвати је за руку и рече јој нежним гласом али ипак кореће је:

— Видиш где си дошла!... Знаш ли ко те је водио? — Сумња! Пала би у бездан да ја нисам дошла...

Ко си ти надземаљско биће? — муцала је Невена и паде на колена.

— Ја сам Вера. Ко се мени повери да га водим, тај никада не пада! Пођи дакле замном.

Дошли су у зелену палмову шуму. — Овде ћемо се мало одморити — рече Вера, да упознаш једну моју сестру.

Тек што је то рекла, а по шуми се подиже дивна зелена светлост. Појави се дивна прилика у зелену огртачу са сјајним крилима; сјајним очима погледа девојку и рече јој умиљато:

— Радо те гледам где идеш за Вером. И ја ћу те одсад пратити, ако се у мене уздаш, неће те обузети сумња. Ја сам Нада.

Пошли су заједно даље. Мирисао је ружин мирис одасвуд и за мало дођоше у ружични гај. Из висина долети прилика лепа као вила, увијена ружичним облаком, очи јој сијају од среће, смешећи се рече девојци:

— И ја ћу те пратити са мојим сестрама да ти засладим дане живота. Ако ме затвориш

Ми у име поштеног, вредног, сиромашног бистрог српског народа протестујемо против таког подметања. Ал Иблер је болестан Тако је Народна клепетуша, као што мужи око Загреба „Народне Новине“ називају, писала кад је државни одветник Ото Шпицер постао предстојником одела за богоштовје и наставу, да је он муж новога времена, новога полета те да ће преобразити хрватско славонско школство, јер он говори седам језика а кад тамо, набрзо се видило да је он једна стара, заборављена, избледела визиткарта. Учио је девет година медецину и шест година права па нит је искувао медицину, нит испекао права. Као подбан није ниједног говора изрекао. Једанпут је хтео да потуче опозицију читањем некаквог извешћа неке котарске области, ал су га сви па и народна странка исмејали те се повукао, јер ко ће још у којекаква извешћа котарских области веровати. Жалосно је то било да је Крајчовић седео на хисториској столици хрватских подбанова и то notabene после дубоког мислиоца и умника Данише Станковића. Ал како је после Куена Крајчовић пао, тако ће после Шумановића Пејачевић а с њиме и његова десна рука с леве стране.

Живи били па видели.

Криза.

Крунски савез у Ишлу.

У уторак је био крунски савет у Ишлу, који је трајао необично дуго; а пре и после крунског савета преговарао је краљ са појединим министрима тако, да је краљ око тога пробавио свега без прекидања 6 сати. Тамо је био заједнички министар спољних послова гроф Голуховски, министар председник аустријски Гауч, министар-председник угарски Фејервари, заједнички министар војни Питрајх и заједнички министар финансија Бурјан.

Била је реч о кризи у Угарској и шта ће бити са трговачким уговорима, ако угарски сабор не узмогне да ради Шта је закључено, то је тајна, јер званични извештај не вели о томе ништа. Поговара се, да ће министар-председник Фејервари покушати још једном да се споразуме са мађарском удруженом опозицијом; али очекују од мађарске опозиције, да попусти у питању мађарске команде, јер краљ неће никако попустити. У полузваничном извештају, који је штампан у аустријским листовима о крунском савету, стоји изрично и ово: „Меродавни кругови нису променули своје мишљење у војном питању, већ стоје на оном становишту, на којем су стајали, кад је започела криза.“

У полузваничном извештају, који је послат мађарским листовима изостало је оно место, о војничком питању. Неки веле, да је то за то, што нису хтели да узледа, као да прете мађарској опозицији. Али су морали то дојавити аустријским листовима, да би се у Аустрији умирили духови, те да не би нико тамо ни помислио, како је краљ вољан да и даље попушта у војном питању мађарској опозицији, — бајаги као да то није рен подносом

Мађарске опозиционе новине доста су узнемирене због оног што се догодило у Ишлу. Криво им је, што су у Ишлу били заједнички министри и аустријски министар-председник, кад се преговарало о томе, шта да буде у Угарској. Те новине пишу, да је тамо решено, да Фехервари може распустити угарски сабор и да може употребити сва средства, да дође у идућем сабору у већину, а донде, да може на своју одговорност и у ванзаконском стању давати новац на заједничке трошкове, јер држава мора живети, не сме наступити застој. Да је баш све овако решено, то не могу знати још данас мађарски политичари, али је до доста вероватно, јер чим је сигурно, да „меродавни чиниоци“ неће да попусте у питању војске, онда морају бити готови, да учине оторилике оно, што мађарска опозиција тврди, да ће учинити.

Француски стручњак о руској војсци.

У часопису, што га издаје „Друштво француских војних извештача у Азији“ пише један стручњак о руској војсци у Манџурији ово:

У уводу спомиње, како неки листови истичу, да је положај руске војске неповољан, те наставља: На то, што американски и енглески листови злонамерно пишу, да је руска војска у Манџурији клонула духом и да генерал Лињевић врло споро добија појачања, не треба много да се осврћемо. Да је тако зар би Ојама са својом многобројном војском седео скрштених руку? Јапанска штампа, а с њоме енглеска и чивутска једино за то цртају стање и положај руске војске тако црним бојама, да би олакшали посао јапанским изасланицима у Портсмуту. Узалуд Јапанци скривају, да они желе мира и да су оберучке прихватили Русвелтово посредовање — они могу завести само кратковиде људе, а стручњаци провиде их јасно и разговетно.

Узмимо баш, да Ојами и пође за руком да продре до Карбина, па шта је с тиме постигао; је ли Карбин средиште, извор снаге руске? Како би тек онда наставили продирање, кад немају ни уређених путева за трен, а и данас већ с тешком муком снабдевају своју војску храном и џебаном. Тиме би се само удалили од мора, од своје домовине, те би им све више и више требало војске, којој би једино задатак био да спроводи довозе хране и ратне опреме. Руси би међутим били ближе својој домовини, те би им довоз војске, хране и џебане био много олакшан. Снага Русије није ни близу још исцрпљена; Русија може још силну војску, да баци на бојиште и потпуно јој стоји од воље, кад да прими одлучну битку. А докле Јапанци могу да издрже? Врло је лако могуће, да се понове догађаји од 1812—14 године, само би Јапанци још горе прошли, но тада Наполеон. — Све то зна и има на уму Јапан, за то настојава, да се склопи мир.

Будућност ће показати, да је садање писање јапанске и пријатељске јој штампе потпуно неискрено и неистинито и хоће тим својим писањем само да прикрије невољу Јапана. Ну најсмешније је то, што та штампа непрестано пише о неким јапанским условима. О каквим условима јапанским не може ни говора бити, јер Руси нису побеђени, нити ће кад бити. Свако њихово повлачење може се баш напротив њиховим успехом сматрати, јер су постигли то, да Јапанци за 18 месеци ратовања нису могли заузети ни петину Манџурије.

Куропаткин је врло вешто извршио своју задаћу. Он није никад тражио, нити се упуштао у одлучну битку, него је непрестано задавао Јапанцима само силне ударе, а своју војску свагда у згодном тренутку повукао, те је тиме постигао, да је увек могао ставити непријатељу на супрот свеже и очуване чете.

Смешно је дакле говорити о каквим јапанским условима, говора може бити само о међусобним предлозима мира.

Политички преглед.

Бугарска и Турска У Једренима биће од 19. септембра до 2. октобра приређена изложба у почаст ступања султанова на престо. Порта је позвала Бугарску, да и она учествује на овој изложби. Бугарска влада је тај позив одбила и изјавила, да она неће званично учествовати на овој изложби из виших политичких разлога. Бугарска је одбила овај позив због затварања многих Бугара и претраживања егзархатског звања у Цариграду.

Саборски Одбор.

(Ванредна седница од 9. (22.) августа 1905.).

Присутни: Председник, прота Сава Стојановић и Божа Поповић, др. Миша Михајловић и др. Мита Мушицки, фискали народно-црквених фондова; др. Ђорђе Красојевић и др. Бранко Илијћ, секретар др. Лаза Секулић, и перовођа Борислав Брадваровић.

Од важнијих предмета предузети су:

Саслушан је извештај о раду правозаступника у манастирској парници са Румунима.

Оверовљен је записник Саборског Одбора од марта месеца о. г.

Поднеће се министру председнику на захтевање грунтовни извадак манастира Месића ради одобрења зајма.

Исто тако поднеће му се и списи у парници манастира Војловице са Старчевом.

Уништена је одлука административног одбора темишварског, којом је одобрио дражбени записник о изарендирању земље манастира Св. Ђурђа, а укинуо дражбу о арендирању земље манастира Бездина, ма да је и једна и друга дражба одржана на истој основи и ма да се много бољи успех постигао у Бездину него у Св. Ђурђу, при чем би манастир Бездин био са 6000 круна годишње оштећен. Код оба манастира мора се одржати поновна дражба.

Осим тога решаване су некоје молбенице за припомоћ болним свештеницима ради лечења. Одобрено је у смислу саборског закључка некојим парохијама у горњој крајини допуна дотације, узети су на знање некоји отписи министарски, одобрене дражбе за изарендирање залишних сесија, подељено је на 57.000 круна зајмова и других предмета решено је свега преко 150.

Руско-јапански рат.

О руско-јапанским преговорима стигле су неочекиване вести. У оном часу, кад су Руси изјавили, да неће даље да попуштају и хтели већ да прекине преговоре, долази Јапан и у једној седници попушта одједаред толико, колико се не би нико надао. Ако су најновије вести истините, Јапан не тражи никакву ратну отштету; не тражи руске ратне бродове, који су у Источној Азији у неутралним пристаништима; не тражи, да Русија у Источној Азији не сме имати јаку флоту; не тражи ни Сахалин, него само јужни део, који је до 1875. године био јапански. Држе, да ће се на овој основи мир сигурно закључити и потписати за најкраће време.

Дабогме, да ова вест није још сигур-

у срце своје, живот ће ти бити блажен и пун радости. Ја сам Љубав.

Невену о узе милина... није знала шта да каже и под њиховом одбраном пође кући...

Леп јесењи дан, на небу ни облачка а сунце одскочило. Звоно на свету службу пробудило је Невену иза сна... Гледала је око себе чудећи се... Глава јој занесена, мисли збркане... Полагано је дошла себи, слушајући звоно, сетила се да је данас недеља.

Дакле то је само сан био. Јест сан је био, али је била јава, да је она сама самцита, остављена у свету...

Али сан је опоменуо. Вера јој је у души потпалила сјајну светлост. Нада јој је оживила успавану светлост, коју је сумња потамнила, а Љубав је распламтила ватру у срцу њезину.

Вера у Бога браниће је одсад у мукама живота да не очајава.

Нада ће се да ће од милостивог Бога добити награду за изгубљену срећу. Одсад ће љубити људе и брисати сузу бедну и невољу.

Са овим мислима пожурила се у цркву. Скрушено се молила Богу и као да јој је терет сињи са срца спао.

Нека светле у животу,
Нек' нас штите свагда,
Ове Божје три врлине:
Вера, Љубав, Нада.

Превео: —вић.

Седми Конгрес Српских Земљоделничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Топуском, изрекао је једнодушно ово:
СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА, јер је свака груда, свака бразда, сваки педаљ српске земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште српско, што Срби лакомислено из шака испуштају и странцима продају — неизмерни народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће српско народно издајство. (Тако, и само тако изгубили смо ми Срби многа српска села, српске општине, па и читаве српске крајеве, где се сада други шире и размећу, а још за коју годину нити ће се знати нити спомињати да је тамо Срба

на, али врло многе новине, које могу бити добро обавештене, тврде, да је та вест истинита. Па ипак све дотле, док се ова вест не потврди или не оповрглне, нећемо даље да распредамо ту ствар.

Вести из места и са стране.

Конференција народних заступника хрватске странке права.

У суботу дне 19. о. м. у три сата после подне састали су се народни заступници хрватске странке права на конференцији у Загребу, где је решено: да се одбор тројице побрине, да се са једнаким одбором далматинских заступника што пре одреди време и место састанака свих народних заступника из Далмације, Истре, и Славоније са свима опозицијоним заступницима из Бановине. — Она ће понудити изборно удружење свима хрватским и српским опозиционим странкама у Бановини, и напослетку са сваком оном опозиционом странком, која ту понуду буде прихватити хтела. Из састанака се немају искључити ни једни народни заступници ни једне опозиционе странке у Бановини, као ни српски заступници из Далмације.

Узор српски свештеник.

У скромном селу Брђанима код Сање у Банији у најужем породичном кругу прославља данас седамдесет-трећи рођен-дан, ветеран међу борцима народним, честита старина поп Павле Пајић. То је један од оних — на жалост ретких — свештеника, за које не знаш је ли им сећа брада ил млађе срце, које купа само за свој народ. Те откуцаје знао је народ увек уважавати, па зато и видимо, да је и у најтежим часовима он био уз народ и народ уз њега, и када су душмани српски побунили тамошњи народ, бегала су друга господа па и свештеници главом без обзира, али поп Павле је зашао у побуњену светину смело и одважно, и тако склонио народ свој да се умири, па га после спасао од немилих последица. Није нам намера, да опширно данас о њему говоримо, али му желимо, да још много рођен-дана прослави и да дочека, да се испуне искрене жеље његове у корист народа! Угледала се на њ' и сва остала браћа његова!

Збор словеначке радикалне омладине.

(Српској великошколској омладини).

Словеначко радикално ђаштво позива српску омладину на свој први збор у Трсту. Станови су за госте бесплатни, само се треба благовремено јавити на адресу: Akad. ferijalno društvo „Prosveta“ u Ljubjani.

Збор ће се одржати од 5. до 8. септембра по новом) у „Narodnom domu“.

У вторник 5. септ. ½9 с. у вече је предавање о Премерну (са скиоптичким пројекцијама).

У среду 6. септ. у 9 с. пре подне: Отварање и конституисање збора и појединих секција.

I. Предавање о словеначком свеучилишту.

II. Теоретска предавања:

1. Појединац — скупина. Позитивна етика. Наука — вера.

2. Начело еволуције, рада, самопомоћи.

3. Народносно питање.

Рад збора ће са разделити у четири одсека, које ће се састајати тако да ће бити могуће свима присуствовати.

По подне:

А. Одсек за материјално стање словеначкога ђаштва с четири реферата; предлози.

Б. Одсек за народно образовање. Реферати и предлози.

У четвртак 7. септ. у 8 с. ујутро.

В. Одсек за ђачко образовање. 1. Положај словеначкога ђаштва с обзиром на образовање. 2. Рад средње школе. 3. Словенски ђак и високе школе. 4 Задаћа академских друштава. 5. Предлози.

По подне Г. Организаторски одсек.

У вече комерс.

У петак 8. септ. у 10 с. до подне: Пленарно зборисање: Извештаји и резолуције предлагане од одсековних начеоника.

По подне: Велика јавна народна скупштина с дневним редом: 1. Тршћанско школство, словеначке средње и високе школе. 2. Шта је и шта ће бити Трст Словенству.

Коме може бити од српских ђака треба да иде. Другови Словенци пишу да ће се радовати, ако их у великом броју посете српски ђаци. А ми би се Срби могли од њих многоме добром научити.

Беч, августа 1905. Уредништво „Омлад. Гласника“.

Немачка школа у Солуну.

У немачкој школи у Солуну било је прошле школске године 160 ученика. Управитељ ове школе је по народности Чех; с њим предају још 4 професора и 4 помоћника. Од ученика је било 50 Немаца, 44 шпањолска Чивутина, 25 Грка, 11 Турака, 10 Талијана, 6 Француза, 4 Енглеза, 4 Јермена. 3 Бугарина, 2 Арнаутина, 1 Рус и 1 Персијанац, Ову школу издржава једно друштво од 13 чланова, а добија припомоћи од аустро-угарске владе 2 хиљаде круна, а од немачке хиљаду марака годишње. Ученици се образују у немачком духу и упознају се у првом реду са немачком културом. Из ове школе ђаци одају се већим делом на трговину.

Матица Српска.

Управни одбор „Матице Српске“ држао је 9. (23.) августа о. г. своју редовну седницу под председништвом А. Хаџића, председника друштвеног. Од последње седнице до данас преминули су ови чланови Матичини: 1. Ђорђе Петровић, трговац и поседник у Иригу у 71. години живота свога. — 2 Иларион Руварац, архимандрит и члан књижевног одељења матичиног у манастиру Гргетегу у 73. години живота свога. — Кр. уг. министарство просвете и црквених послова шаље разрешницу на рачун о фонду Васе Јагазевића и жене му Саранфиле за г. 1903. — На расписани стечај за чиновнике матичине пријавили су се до одређеног рока ови молиоци: I. На место првог секретара: Др. Милан Савић, досадањи први секретар; II. На место другог секретара: 1. Сава Петровић, досадањи II. секретар. — 2. Станимир Белеслијин, подбележник кр. судбеног стола у Новом Саду. — III. На место књиговође: 1. Аркадије Марковић, досадањи књиговођа. — 2. Милан Божић, књиговођа штедионице у Старој Пазови. IV. На место благајника: 1. Лаза К. Манојловић, досадањи благајник. — 2. Милан Божић, књиговођа штедионице у Старој Пазови. — V. На место подкњиговође: Ђорђе Шилић, досадањи подкњиговођа. — VI. На место фискала: др. Стеван Малешевић, досадањи фискал. — VII. На место архивара-регистратора-библиотекара: 1. Марко Јаковљевић, професор српске учитељске школе у Карловцу. — 2. Душан Тодор Милутиновић, трговац. 3. Др. Јован Радонић, досадањи библиотекар. — 4. Кузман Миловановић учитељ и управитељ српске народне основне школе у Н. Саду, — 5. Коста Јовановић, трговачки калфа. — 6. Марко Цар, књижевник српски. — 7. Војин Срећанов, чиновник Матичин. — 8. Алекса Ивић, свршени филозоф. — 9. Др. Каменко Суботић, — 10. Јован Поповић, умировљени професор. — Предложиће се скупштини, да се бирају стари, опробани чиновници Матичини. — Извештај о годишњем раду Управног Одбора поднеће се скупштини. — Узимаа се на знање извештај књиговодства о прегледнијемом састављању рачуна и измени назива ни ставака. — — Примљен је предлог књиговодства о отпису некеких потраживања. — Дате су дозволе за брисање дуга са неких узаложених парцела. — Издато је нешто мало зајма. — Расправљено је више предмета економне и административне природе.

Свештенички конвикт.

Како нам из Карловаца јављају, почетком школске године отвориће се конвикт, у који ће се примити 40 питомаца. Првенство ће имати свештеничка деца, затим остала. Скупштина конвикта одржаће се 30. о. м, на којој ће се бирати питомци и и надзорник конвикта. Као што смо извештени, председник конвикта протопрезвитер г. Јован Јеремић позвао је професора на овдашњој гимназији г. Душана Сперњака да се прими надзорништва, чега а се г. Сперњак и примио. Држе, да ће скупштинна овај избор и усвојити.

Јапанска препреденост.

У почетку руско-јапанског рата дође у Кину у Хонгконг један препреден Јапанац са огромним капиталом који је уложио у разне банке. Он је одмах у почетку настојао да дође у везу са што о богатијим Кинезима, а после кратког времена њему то за руком пође, и он је имао јаких веза. Одмах х он тим Кинезима предложи, да оснују акционарно д друштво које би лађама слало животне намирнице, , управо крријумчарио, јер је онда Порт-Артур већ блокиран (лађама на води затворен.) Кинези су иначе неповерљиви људи, те пре но што би слепо ушли у ту пустоловину, хтедоше најпре пробати какоо ће та ствар ићи. С тога су прво 2 лађе узели подд закуп, натоварили их храном и послали у Порт-Артур. Обе су лађе сретно пробиле се у опседнут град, истовариле храну и вратиле се са новцем и ћарем, који ћар су ортаци братски поделили. Сад су и други многи имућни Кинези своје кесе одрешили и за скупљени новац 12 пароброда оправише на пут у Порт-Артур. Директор тога друштва наравно постао је тај покретач Јапанац. Чим је 12 натоварених пароброда их Хонконга нестало, нестало је и Јапанца; и разуме се да су свих 12 бродова Јапанци дочекали и узаптили као забрањену робу (крријумчарење.) Несрећне Кинезе је препредени Јапанац натоциљао на лед и одсекао им кесу за 36 милиона круна.

Забава с игранком.

Српска дилетантска омладина ердевичка приређује уз пријатељско суделовање српске ђачке омладине у Ердевику у суботу 13. (26.) августа 1905. у просторијама г. Сетера забаву с игранком. Чист приход намењен је подизању споменика покојном учитељу Милану Јузбашићу. С погледом на племениту цел, добровољни прилози примају се захвално.

Брзојави „Застави“.

Стигли 11. августа.

Конференција мађарске либералне странке.

Будимпешта. Велика већина либералне странке решила је, да и надаље остане у странци на досадањем своме становишту; само су њих дванаесторица иступили. — Велики утисак учинио је на странку говор Куен Хедерваријев, који је изразио наду, да није далеко време, када ће једино либерална странка бити у стању, да сачува државу од катастрофе и да јој осигура напредак. Странка је усвојила Данијелов предлог, да ће она радити заједно с онима, који су уверени, да интерес домовине захтева, да се удруже сви, који траже да се ова криза реши на темељу поравнања од 1867, које заједничке ствари обеју држава на основу равноправности уређује и које пружа сигуран основ, на којему ће се наше установе у националном правцу развијати.

Преговори о миру.

Портмус. Говори се, да су Јапанци усвојили предлоге Русвелтове.

Портсмут. Протоколи о миру нису још потписати Три тачке ће поново претрести. Јапан предлаже да Русија купи натраг половину Палхалиса за хиљаду двеста милиона јена. Вите је изјавио, да Русија неће на то престати, јер је то застрвена ратна одштета Други чланови руске мисије заступали су тај споразум. (?) Јапан је иначе пристао да одбаци тачку десету и једанаесту.

Немири у Русији.

Варшава. Војска је посела све трговe и главне улице. Демонстрације непрестано трају. Влада велика оскудица у животним намирницама.

Престао страјк.

Варшава. Страјк је престао и радници по фабрикама одпочели су рад.

Трговина

БУДИМПЕШТА, 23. августа 1905. Оригинални дневни извештај будимпештанске филијале Српске Банке са будимпештанске житне и продуктне берзе.

Посао је био и данас живљи, продало се око 50 хиљада мтц. пшенице са непромењеном ценом. Раж, јечам, зоб и кукуруз непромењен.

Данас је продато уг отовој роби:

Нова пшеница: Потиска 500 мтц. 80 по 17·—.
Стоно-београдска 1175 мтц. 77 по 16·20.
Будимпештанске околине 100 мтц. 80·5 по 16·85.
Хартајска 500 мтц. 79·5 по 16 90.
Будимска 100 мтц. 79 по 16·55.
Банатска 500 мтц. 78 по 16·20.
Бачка 3280 мтц. 78 по 16 70.
Српска 5500 мтц. 76 5 по 14·40.
(Све се цене разумевају за 3 месеца).
Стара пшеница: Потиска 100 мтц. 80 по 16·90.
Нова раж: 200 мтц. по 13·—.
Нов јечам: 200 мтц. по 12 75.
Нова зоб: 100 мтц. по 12·40.

Закључци

Пшеница за октобар 1905. . .	„	15·86—15·88
„ „ април 1906. . . .	„	16·40—16·42
Раж за октобар 1905.	„	12·86—12·88
Зоб за октобар 1905.	„	12·16—12·18
Кукуруз за мај 1906.	„	13·30—13·32
Репица (Kohlreps) за август 1905.	„	24·70—24·70

Иноземство: Америка и остале житне пијаце скоро непромењене.

ПРИПОСЛАНО.*)

Овим изјављујемо, да је вест, што ју је донео овдашњи лист „Браник“, да је др. Аладар Бала у недељу са социјалистичког збора побегао у наш киоск у шеталишту и да га је том приликом ко гонио — проста измишљотина. Др. Аладар Бала био је у нашем киоску последњи пут тако пре три месеца. У недељу г. др. Аладара Балу нисмо ни видели.

Нови Сад, 10. (24.) августа 1905.

Михаило Куборци.
Јозефина Куборци.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу.

В. БЕЧКЕРЕК **НОВИ САД**

У ПАЖЊУ НАШЕМ УЧИТЕСТВУ.

Наш списак школских књига дат је у штампу и биће разаслан свима интересованим факторима.

Овај списак несразмерно олакшава посао сваком учитељу око поруџбине књига, учила, прибора и т. д.

Молимо наше учитељство да обрате у свом сопственом интересу своју пажњу на овај списак, који је врло практично а целисходно уређен. 842 1—5

Књижара

Станковић и Марковић

Нови Сад. **В. Бечкерек.**

КУРЗОВИ КЊИГОВОДСТВА
У ВРШЦУ.

Темељито обучавање за кратко време. На захтев полагање испита на бечким трговачким школама — Курз за мушке и женске на башка. — Пансионат умерен. Настава и писменим путем. — Курз почиње 4. септембра п. р. о г.

781 6—6 Професор **Ј. Моган.**

ИЗВРСТАН

СТАРИЈИ ПОМОЋНИК

самосталан продавац од струке **галантеријске, кратке и плетене робе,** може одма добити место. Они, који су у радњама на велико били, имају првенство. Понуде са сведочбама у препису и сликом имају се упутити на

Исидора Вајса
803 3—3 **у Митровици.**

ВИШИ ЗАВОД ЗА ЖЕНСКО ОБРАЗОВАЊЕ
са
Девојачким пансионатом
и
ШКОЛА ЗА ИЗУЧАВАЊЕ
француског и енглеског језика
У БЕЧУ

Савесно и свестрано образовање и васпитање. Завод се налази у средини Беча са дивним положајем. — Велика башта. — Завод је врло укусним намештајем и свима удобностима снабдевен. — Препоруке првог реда. — Два места са јефтином ценом.

ПРОСПЕКТЕ И БЛИЖА ИЗВЕШЋА ДАЈЕ
власница завода

Христина Јовановићева

● **Wien,** VIII. Lerchenfelderstrasse 66. ●
(Pfeilgasse 5.) 812 3—10

МИЛОШ ГРУЈИЋ
● **НОВИ САД** ●
дунавска улица број 7.

Препоручује своје велико стовариште

Будвајских фуруна

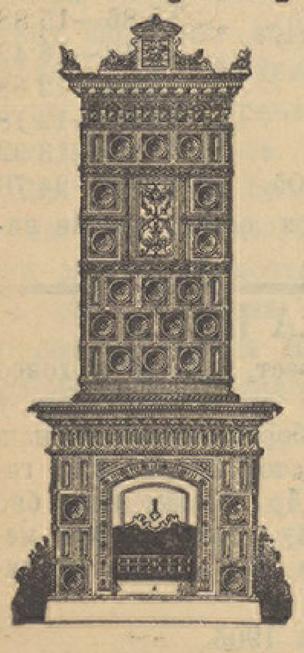

и камина (отворена огњишта) у браун, зеленој, белој и у свима мајолик бојама, исто тако и француских

● СЕЦЕСИОНС-ФУРУНА ●

енглеског и грчког система.

Специјалитет: гвоздених уметака за мултипликаторе, отворених и мајолик тапета. Зиданих фуруна у свима бојама, формама и величинама, као и најбоље и најпрактичније конструкције за парно ложење.

Каде за купање и украсе за зидове. Велики избор разних

шпархерда од каљева

у свима величинама, шамот цигаља, шамот брашна и т. д. све по умереној цени. 854 1—5

Прима оправке и извршује тачно.

У АДВОКАТСКОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ

Др. Милош Крно,

тражи се један **ПИСАР** на цео или на по дана. Ступити може одмах.

866 1—2

Модно-мануфактурна трговина

Браће Ђорђевића-Нанчића

у Белој Цркви (Fehértemplom)

потребује **два помоћника,** и то једног **старијег** и једног **млађег.** Тражи се, да су вешти и самостални продавци, солидног владања и да говоре српски, немачки, мађарски и румунски. Ступање одмах или за 14 дана или најдуже 1. септембра о. г.

806 3—3

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

ЕМИЛА НИКОЛИЋА

у Пивници Бачкој

потребује 2 спомоћника 1 старијег и једног млађег, који осим српског још немачки и словачки говоре. 880 2—3

Мануфактурна трговина

Д. ЈЕВРИЋА

у Даљу

потребује **једног старијег помоћника** солидног понашања и који је самосталан продавац; знање немачког и мађарског језика. — Ступити може 1. септетбра по новом календару. 800 3—3

ПОТРЕБУЈЕМ

шпецерајског помоћника,

који је у већим радњама сервирао, и који говори и пише потпуно немачки и мађарски има првенство.

ЈОВАН ПОПОВИЋ
838 2-2 шпецерајска трговина
у Панчеву.

Помодно-галантеријска и кратке робе

трговина

Цветковића и Миуце

Бела Црква (Fehértemplom)

потребује **3 средња помоћника,** који осим српски још потпуно мађарски и немачки говоре.

Ступити могу одмах. 801 3—3

ДВА ВАЉАНА

ШЕГРТА

потребује одмах мешовите робе трговина

Мите Ђ. Палића
код „Златне ћупе"
831 3—3 **у Панчеву.**

МОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Димитрија В. Јовановића

у Белој Цркви Fehértemplom)

потребује једног **старијег** и једног **млађег** помоћника. 816 2—2

НА СПРАТ КУЋА
У Ср. КАРЛОВЦИ

заједно са 4 јутра 699□ораће земље Миливоја Веселиновића, пређе Савете Веселиновића рођ. Чакића продаваће се на јавној дражби код кр кот. суда у Срем. Карловци дана 30. августа 1905. у 8 сах. пре подне. Пишманлук 120 кр.

Годишњи приход између 1200—1400 круна; укњижити 12.000 круна по свој прилици може евентуални купац и надаље задржати, исто тако и притичући остатак под повољним условима са веровником.

Зах. Г. Стојковић
865 1 3 у Сомбору.

● ИЗВРСТАН ПОМОЋНИК ●

за трговину одела односно који је вичан мануфактури, а који говори српски, немачки и мађарски може добити место код

M. Weinfeld & Comp.
828 2—2 Нови Сад

Основана 1870. Основана 1870.

СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА

међусодно помагање и штедњу
У НОВОМ САДУ
ћурчијска улица број 6.

прима улоге на штедњу на штедионичке књижице, у текућем рачуну, као и **недељне уплате** по 50 потура недељно по уделу, на 1, 2 и 3 године према жељи улагача, а по повољном каматњаку.

Пристојбу на камате наплаћује завод сам.

Издаје зајмове путем личног кредита и интабулација под најповољнијим условима. 211 11—

Св. Светозара Милетића у Новом Саду.